

Dictamen en relació amb la consulta que formula per una entitat sobre la base jurídica per tractar dades de les persones que participen en projectes d'inserció sociolaboral de col·lectius amb dificultats d'inserció

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit d'una entitat sobre dos supòsits: a) base jurídica per tractar dades de les persones que participen en projectes d'inserció sociolaboral de col·lectius amb dificultats d'inserció; b) base jurídica per tractar les dades quan actua com agència de col·locació.

En concret planteja les dues consultes següents:

- a) *“Per a tractar les dades de les persones que sol·liciten la participació en projectes destinats a afavorir la inserció sociolaboral de col·lectius amb dificultats d'inserció (plans d'ocupació, cursos a través dels quals els usuaris poden obtenir certificats de professionalitat, assessorament a l'emprenedoria, etc.) s'ha d'emprar la base de legitimació del consentiment establert a l'article 6.1.a) de l'RGPD tal i com es recull a l'article 18.g) de la Llei 13/2015, del 9 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació i del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya? O, per contra, es podria emprar la base de l'interès públic establert a l'article 6.1.e) de l'RGPD, doncs (...) integra el sistema d'ocupació de Catalunya segons l'establert a l'article 14 de la Llei 13/2015, del 9 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació i del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya?”*
- b) *“És correcte sol·licitar el consentiment dels usuaris per a gestionar les ofertes de treball comunicant que les dades seran comunicades a terceres entitats o organitzacions amb vacants? O, com estableix la guia de l'AEPD, en aquests casos el tractament de dades és necessari per a l'execució d'un contracte o precontracte (art. 6.1.b) RGPD)? O, per contra, també seria d'aplicació en aquest cas l'interès públic establert a l'article 6.1.e) de l'RGPD, tal i com argumentàvem en la qüestió anterior?”*

Analitzada la consulta, que no s'acompanya de cap document, vista la normativa vigent aplicable, i vist l'informe d'aquesta Assessoria Jurídica emeto el dictamen següent.

I

(...)

II

Segons els seus estatuts, (...) És una societat privada municipal que te la consideració de mitjà propi instrumental i servei tècnic de l'Ajuntament i dels ens instrumentals que en depenen o s'hi vinculen, dels quals podrà rebre encàrrecs de gestió i “*estarà obligada a realitzar els treballs que*

aquests institucions encarreguin, als efectes del que es preveu en la normativa de contractació del sector públic i de la llei reguladora de les bases de règim local.”

El seu objecte social és *“el foment de l'activitat econòmica i la generació d'ocupació, mitjançant el suport, la promoció i la participació econòmiques i socials que contribueixin al desenvolupament de l'entorn socioeconòmic, potenciant iniciatives generadores de riquesa i ocupació, en general tant en el sector de la indústria com en el de serveis”*. (article 3 dels Estatuts).

Aquest mateix article, detalla les funcions. Entre d'altres, les relacionades amb la consulta realitzada són les següents:

- *“Promoure estudis i anàlisis de la situació econòmica orientats a una més eficaç mobilització de recursos i promoció de l'ocupació.*
- *Participació en projectes empresarials.*
- *Avaluar i coordinar les iniciatives promogudes, tant pel sector públic com privat, encaminades al foment de l'activitat econòmica i a l'estímul d'inversions generadores d'ocupació.*
- *Promoure els programes de foment de l'ocupació i de coneixement dels avantatges i ajudes a què poden acollir-se les empreses.*
- *Creació i gestió de centres de suport i de serveis per a les empreses, preferentment les de nova creació.*
- *Habilitació de locals per a la ubicació física d'empreses tant industrials com de serveis.*
- *Subministrament de serveis generals i logístics de les empreses, tant a les instal·lades en els centres de suport com a les de la resta de la ciutat.*
- *Donar serveis d'assessorament en els diferents àmbits empresarials, en especial, pel que fa referència a la creació i posta en marxa de noves empreses.*
- *Gestionar els instruments i tràmits necessaris per tal de facilitar la creació de noves empreses.*
- *Ajudar a les empreses instal·lades en els centres de suport a la seva implantació definitiva una vegada normalitzades i plenament competitives.*
- *Realització d'aquelles altres activitats que l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet li pugui encarregar dins els àmbits del foment de l'activitat econòmica i generació d'ocupació.*
- *Explotació, manteniment i gestió dels serveis municipals que l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet encarregui, així com dels recursos que se'n derivin, de conformitat amb les directrius fixades per l'Ajuntament en el seu encàrrec.*
- *Qualsevol activitat connexa, auxiliar, complementària o subordinada a les anteriorment esmentades.”*

En la consulta s'exposa que en l'exercici d'aquestes funcions, (...) actua com a responsable del tractament de les dades necessàries per a aquestes finalitats.

III

Pel que a la primera de les qüestions plantejades, (...) centra la consulta en saber quina és la base jurídica *“per a tractar les dades de les persones que sol·liciten la participació en projectes destinats a afavorir la inserció sociolaboral de col·lectius amb dificultats d'inserció (plans*

d'ocupació, cursos a través dels quals els usuaris poden obtenir certificats de professionalitat, assessorament a l'emprenedoria, etc.)”.

L'article 5.1.a) de l'RGPD estableix que tot tractament de dades personals ha de ser lícit, lleial i transparent en relació amb l'interessat. En relació al principi de licitud del tractament, l'article 6.1 de l'RGPD recull les bases jurídiques que permeten considerar lícit un tractament, en concret, exposa:

“El tratamiento solo será lícito si se cumple al menos una de las siguientes condiciones:

- a) el interesado dio su consentimiento para el tratamiento de sus datos personales para uno o varios fines específicos;*
- b) el tratamiento es necesario para la ejecución de un contrato en el que el interesado es parte o para la aplicación a petición de este de medidas precontractuales;*
- c) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una obligación legal aplicable al responsable del tratamiento;*
- d) el tratamiento es necesario para proteger intereses vitales del interesado o de otra persona física;*
- e) el tratamiento es necesario para el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable del tratamiento;*
- f) el tratamiento es necesario para la satisfacción de intereses legítimos perseguidos por el responsable del tratamiento o por un tercero, siempre que sobre dichos intereses no prevalezcan los intereses o los derechos y libertades fundamentales del interesado que requieran la protección de datos personales, en particular cuando el interesado sea un niño.”*

En el cas de tractaments necessaris per complir una missió realitzada en interès públic o en l'exercici de poders públics (lletra e), l'article 6.3 de l'RGPD preveu que la base del tractament ha de ser establerta pel dret de la UE o pel dret de l'Estat membre, que en el nostre cas ha de ser una norma amb rang de llei.

La Llei orgànica 3/2018, d 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), en l'article 8.2, ho concreta indicant que:

“El tratamiento de datos personales solo podrá considerarse fundado en el cumplimiento de una misión realizada en interés público o en el ejercicio de poderes públicos conferidos al responsable, en los términos previstos en el artículo 6.1 e) del Reglamento (UE) 2016/679, cuando derive de una competencia atribuida por una norma con rango de ley.”

Atès l'anterior, correspon determinar si (...) estaria habilitada per una norma amb rang legal per a tractar les dades de les persones que sol·liciten la participació en els referits projectes.

La Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local disposa que els municipis poden promoure tota mena d'activitats i prestar tots aquells serveis públics que contribueixin a satisfer les necessitats i aspiracions del seu veïnat (art. 25.1).

Al seu torn, el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, estableix que els municipis poden exercir activitats

complementàries de les pròpies d'altres administracions públiques i, en particular, les relatives a l'ocupació i la lluita contra l'atur (art. 71.1.g).

Així, la Llei 13/2015, del 9 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació i del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (en endavant, Llei 13/2015), té per objecte, entre d'altres “a) Ordenar el sistema d'ocupació de Catalunya, com a conjunt d'entitats, serveis i programes necessaris per a promoure i desenvolupar la política d'ocupació, per a garantir un servei públic de qualitat que assegurí la coordinació i l'optimització de tots els seus recursos. El sistema d'ocupació de Catalunya comprèn els serveis públics d'ocupació i el conjunt d'entitats públiques i privades que, amb finançament públic, presten serveis i desenvolupen programes en el marc de l'Estratègia catalana per a l'ocupació i del Pla de desenvolupament de les polítiques d'ocupació, i sota els criteris fixats per aquests serveis i programes.” I “g) Integrar els serveis locals d'ocupació, per llur condició d'Administració pública, dins l'ordenació del sistema d'ocupació de Catalunya i fer-los participar en el finançament de les polítiques públiques d'ocupació.”

En aquest sentit, defineix el sistema d'ocupació com “el conjunt d'entitats, serveis i programes necessaris per a promoure i desenvolupar la política pública d'ocupació i per a garantir uns serveis ocupacionals de qualitat a les persones i empreses de Catalunya dins d'una estratègia global de desenvolupament econòmic, orientada a la consecució de l'objectiu de la plena ocupació i el benestar social” (art. 12) i estableix entre els objectius del sistema d'ocupació “Fomentar el desenvolupament econòmic i la creació d'ocupació en l'àmbit local i detectar les necessitats de suport; promoure l'atenció especialitzada dels diferents col·lectius i l'atenció personalitzada de cada usuari, i garantir la participació coordinada de tots els agents que intervenen en l'àmbit dels serveis d'inserció laboral especialitzada” (article 13.f).

L'article 14 de la Llei 13/2015 indica que les entitats que integren el sistema d'ocupació de Catalunya són:

- a) Per llur naturalesa, el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, les administracions locals, i també les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya.
- b) Les empreses i les entitats que, amb finançament públic, col·laboren amb el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya i presten serveis i desenvolupen programes en el marc de l'Estratègia catalana per a l'ocupació i del Pla de desenvolupament de les polítiques d'ocupació.
- c) El conjunt d'entitats que componen el sistema de formació i qualificació professionals, sota els criteris fixats pels serveis i programes en el marc de l'Estratègia catalana per a l'ocupació i del Pla de desenvolupament de les polítiques d'ocupació.

L'article 16.1 d'aquesta mateixa llei disposa:

- “Els serveis ocupacionals són el conjunt de serveis i de programes públics que integren les polítiques d'ocupació de Catalunya, i cobreixen, entre altres, els àmbits següents, sens perjudici de llur interrelació:
- a) L'orientació professional.
 - b) La gestió de la col·locació en el mercat de treball.
 - c) La qualificació professional.
 - d) El foment de l'ocupació.
 - e) L'atenció a les empreses.

- f) *La promoció de la creació d'ocupació i el desenvolupament econòmic local i el foment de la contractació.*
- g) *El foment de l'emprenedoria i de l'autoocupació.*
- h) *El foment de la mobilitat geogràfica.”*

L'àmbit del foment de l'ocupació i de la promoció de la creació d'ocupació estan desenvolupats, en els apartats setè i novè de l'article 16, respectivament. En concret, l'article 16.9 disposa que :

“La promoció de la creació d'ocupació, el desenvolupament econòmic local i el foment de la contractació inclouen els serveis i els programes destinats a la generació d'ocupació, a la creació d'activitat empresarial i a la dinamització i a l'impuls del desenvolupament econòmic local”.

D'acord amb aquest marc normatiu, (...) te encarregada una missió d'interès públic vinculada a l'exercici d'aquestes funcions que, d'acord amb l'article 6.1.e) RGPD en principi, podria legitimar el tractament de les dades necessàries per desplegar les activitats que formin part d'aquestes funcions.

Ara bé, convé tenir present que l'article 18 de la Llei 13/2015, de 9 de juliol estableix un conjunt de drets dels usuaris dels sistema d'ocupació de Catalunya, entre els quals, a l'apartat g) reconeix el dret a:

“La confidencialitat de les dades, que han d'ésser cedides i emprades amb el coneixement i el consentiment de la persona afectada. “

Per tant, i en la mesura que es tracti de dades vinculades a l'exercici de les funcions a què es refereix la Llei 13/2015, el legislador autonòmic ha establert una protecció reforçada dels drets dels usuaris del sistema d'ocupació, de manera que, d'acord amb aquesta regulació específica, l'ens ha de recavar, de forma prèvia, el consentiment de les persones que participen en projectes destinats a afavorir la inserció sociolaboral de col·lectius amb dificultats d'inserció.

En aquest sentit, convé tenir present que, d'acord amb l'article 4.11 RGPD, es pot considerar com a consentiment, *“toda manifestación de voluntad libre, específica, informada e inequívoca por la que el interesado acepta, ya sea mediante una declaración o una clara acción afirmativa, el tratamiento de datos personales que le conciernen.”*

En el cas que es tractin categories especials de dades de les previstes a l'article 9 RGPD, el consentiment haurà de ser explícit.

IV

Pel que fa a la segona qüestió, (...) exposa que actuen com una agència de col·locació autoritzada pel Servei d'Ocupació de Catalunya. El dubte concret que plantegen és el següent:

“És correcte sol·licitar el consentiment dels usuaris per a gestionar les ofertes de treball comunicant que les dades seran comunicades a terceres entitats o organitzacions amb vacants? O, com estableix la guia de l'AEPD, en aquests casos el tractament de dades és necessari per a

l'execució d'un contracte o precontracte (art. 6.1.b) RGPD)? O, per contra, també seria d'aplicació en aquest cas l'interès públic establert a l'article 6.1.e) de l'RGPD, tal i com argumentàvem en la qüestió anterior?"

L'article 16.4 Llei 13/2015 disposa que "La gestió de la col·locació en el mercat de treball és un servei de caràcter públic, d'acord amb l'article 20.3 de la Llei de l'Estat 56/2003, del 16 de desembre, d'ocupació, que té com a objectiu la gestió de les ofertes de treball presentades per les empreses, les entitats i les persones que ofereixen ocupació, per a proveir-les de candidats entre les persones en demanda d'ocupació inscrites en el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya

L'apartat cinquè afegeix que la gestió de la col·locació es pot fer per mitjà de:

"a) El Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, per ell mateix o per mitjà de les entitats que hi col·laboren.

*b) Les agències de col·locació, legalment acreditades, com a recurs complementari i per a atendre els col·lectius amb més dificultats.
(...)"*

Per tant, d'acord amb les consideracions del fonament jurídic anterior, que resulten aplicables a aquesta última consulta, (...) en la seva condició de responsable de tractament, estaria exercint una missió en interès públic que podria habilitar-la per al tractament de les dades personals de les persones afectades que hagin sol·licitat aquest servei de la societat municipal.

No obstant això, i com en el cas anterior, per tal de respectar la previsió específica de l'article 18 Llei 13/2015, de 9 de juliol, (...) ha de comptar, de forma prèvia, amb el consentiment de les persones afectades.

En el cas que (...) actués com a encarregada del tractament d'alguna entitat que li hagi encarregat la recerca de persones per a cobrir els llocs vacants, certament es podria emprar la base jurídica prevista a l'article 6.1.b) RGPD, atès que en aquest cas el règim aplicable pel que fa a la base jurídica, seria el de l'entitat que vol cobrir el lloc, que seria el responsable del tractament. Però en el cas que ens ocupa, la mateixa consulta aclareix, encertadament que (...) actua com responsable del tractament perquè contacta amb les persones candidates abans de rebre cap demanda concreta de les empreses interessades.

Essent així, serien de plena aplicació les previsions de l'article 18 de la Llei 13/2015.

En qualsevol cas, que es compti amb una base jurídica que habiliti el tractament no exclou el necessari compliment de la resta de principis o obligacions de la normativa de protecció de dades, en especial, i pel que fa a la recollida del consentiment, el compliment del deure d'informació recollit a l'article 13 de l'RGPD i l'article 12 LOPDGDD d'una manera concisa, transparent, intel·ligible i de fàcil accés, en un llenguatge clar i senzill. Aquestes exigències impliquen que cal evitar acudir a fórmules especialment enrevessades. Cal que el contingut de les clàusules informatives s'expliqui de manera clara i accessible per a les persones interessades, amb independència dels coneixements que tinguin de la matèria.

Sobre això, ens remetem a la Guia per al compliment del deure d'informar al RGPD, publicada al web de l'Autoritat.

D'acord amb les consideracions fetes en aquest dictamen en relació amb la consulta plantejada, es fan les següents,

Conclusions

D'acord amb l'article 18 de la Llei 13/2015, és necessari el consentiment de les persones afectades per tractar les dades de les persones que sol·liciten participen en projectes d'inserció sociolaboral de col·lectius amb dificultats d'inserció, així com quan la societat municipal actua com agència de col·locació.

Barcelona, 29 de juliol de 2021